

GELUIDSKUNST

Een ontwerpprincipe dat slechts zelden wordt herkend, laat staan ingezet om een beter akoestisch verblijfsklimaat te creëren is het invoegen van geluidskunst in een omgeving. ②⑦

Geluidskunst kan meerdere functies hebben; hieronder worden er een paar uitgelicht.

Toevoegen, maskeren en transformeren

Het aan een openbare ruimte toevoegen van kunst die (ook) geluid maakt kan bepaalde ongewenste geluiden maskeren en/of de bestaande geluidsomgeving (enigszins) transformeren.

Het meest bekende en gebruikte voorbeeld is ongetwijfeld de fontein die verkeersgeluid kan maskeren en de geluidsomgeving verrijken. De inbreng van een geluidskunstenaar kan er uit bestaan om variatie aan te brengen door de verschillende spuitmondjes afzonderlijk en met verschillende sterktes te laten werken, eventueel via sensoren inspeland op het geluidsniveau van andere aanwezige elementen. ②⑧

Geluidskunstwerken kunnen ook geactiveerd worden door wind - zie bijvoorbeeld dit [windorgel](#) - of door regen - zie deze [Japanse suikinkutsu](#). Met behulp van het weer verandert dus ook de geluidsomgeving.

Interactie

Abstracter dan hierboven maar niet minder ingrijpend of effectief: geluidskunst kan aanzetten om een bepaalde ruimte anders te beleven, er anders mee om te gaan of er anders doorheen te bewegen. Gebruik makend van de reeds aanwezige elementen en/of de specifieke mogelijkheden van een plek, kan geluidskunst nieuwe vormen van interactie (tussen mensen onderling of tussen mensen, objecten en ruimtes) initiëren.

Harmonic Gate op het plein voor het centraal station van Zürich van Sam Auinger en Bruce Odland is een goed voorbeeld hoe mensen het plein anders ervaren en gebruiken. [Zie de filmregistratie in Deel 4 - Geluid en kunst](#)

[Sound Playground](#) van Mary en Bill Buchen bevindt zich bij een basisschool in de Bronx (New York City) en bestaat onder andere uit drumkrukjes en tafels voor

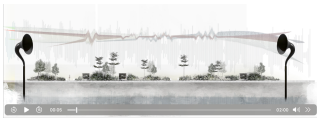
experimentjes met ritme; luisterschotels leiden het geluid naar grote, ondergrondse tanks waardoor het geluid met veel galm hoorbaar wordt; op de afscheiding van het speelterrein zijn klokken aangebracht die door de wind in werking worden gezet.

Cultuur en historie

Geluidskunst kan ook educatieve waarde hebben, bijvoorbeeld door te refereren aan de (culturele) geschiedenis van een plek of aan herinneringen die mensen aan een bepaalde plek hebben.

In haar boek *Urban Soundscapes*, geeft landschapsarchitect Usue Ruiz Arana het voorbeeld van de Molendinar Burn, een historisch belangrijke waterweg in Glasgow die nu onder een laag asfalt ligt. Via onderwatermicrofoons konden huidige bewoners van Glasgow luisteren naar de nu ondergrondse rivier en daarmee contact maken met de geschiedenis van die plek (Ruiz Arana 2024: 191-194).

Bekend is de vredesklok van Masahiko Katori in het Hiroshima Peace Memorial Park ter nagedachtenis aan de slachtoffers van de atoombom die daar op 6 Augustus 1945 viel. De klok, die door iedereen tot klinken gebracht kan worden, laat een vredesboodschap en een pleidooi voor de afschaffing van nucleaire wapens horen.

Om deze video te
bekijken, gebruik
de QR

The Hiroshima Peace Bell. Beeld: tupungato, iStock

Sound Playground, 1992. Beeld: Paul Warchol, PS23

Aquaretum, Zürich. Beeld: Michiel Huijsman

De rol van geluidskunstenaars in het ontwerpproces

Naast de hierboven beschreven concrete ingrepen in en bijdragen aan een auditieve omgeving, kunnen geluidskunstenaars ook conceptueel bijdragen aan het (her)inrichten van een publieke ruimte.

Geluidskunst kan interacteren en experimenteren met de bestaande sociale, ecologische, ritmische en technische dimensies van een specifieke ruimte; het maakt deze dimensies niet alleen zichtbaarder maar kan ze ook beïnvloeden en transformeren: wat zou deze plek kunnen zijn?

Geluidskunst kan de verborgen mogelijkheden van een bepaalde ruimte hoorbaar of ervaarbaar maken en daarmee het potentieel van zo'n ruimte vergroten.

Geluidskunst stelt de vraag van wie of wat een bepaalde plek is en van wie of wat die zou kunnen zijn.

Geluidskunst kan bepaalde vergeten of verdrongen mogelijkheden van een plaats opnieuw activeren.

Geluidskunstenaars beschouwen een plek niet als statisch maar als een dynamisch samenspel van steeds wisselende actoren (mensen, gebouwen, materialen, weersgesteldheid, seizoenen, tijdstip van de dag, objecten).

Bron van deze tekst:

<https://inspiratiegidsgeluid.nl/deel6-geluidskunst.html>

U kunt ook deze QR scannen